

GASETA DE VILAFRANCA

ANY I

15 DE JUNY DE 1926

NÚM. 11

LA VILA EN CREIXENÇA

Vilafranca creix. Ho apuntem amb aquell bri de goig intern, d'intima satisfacció que l'assenyalar un fet encoratjador injecta. No us creïssiu, però, que l'escuma de l'entusiasme ens ho fa dir. No. La nostra amor envers la vila és tranquil·la, blana, atemperada i ni la passió ens ha posat mai cap bena als ulls, ni la fredor ens ha glaçat les sangs.

Que una vila creixi és molt natural, però que aquesta creixença es produeixi precisament en temps de crisi com els d'ara és un fet insòlit. Les viles, com les persones, tenen dues maneres de créixer: o be ho fan paulatinament sense que un se'n doni compte o bè de sobte, amb intermitències irregulars. Vilafranca, posem per cas, creix a batzegades. Durant un període curt s'edifica una llenca de carrer: entreveu un possible eixampli imminent. Però ve un atur. I la marxa no és represa fins després de qualche temps. Actualment travessem una d'aquestes etapes: la vila creix i, ai las!, tots els símptomes de creixença són, per a nosaltres, depriments.

Creiem que l'engrandiment d'una població ha d'anar acompanyat d'un progrés en tots els ordres. Cal tenir en compte les necessitats de demà. Els urbanistes han d'anticiparse uns quants anys i més val que les generacions actuals trobin l'eixampla descaixada que no pas les futures hagin de viure engavanyades dintre un vestit que els ve petit. És aquesta una cosa molt transcendental que els nostres avantpassats no han tingut gaire present. Almenys els carrers estrets, que constitueixen el cor de totes les viles i ciutats, ho palesen. Aquestes vies que, al seu temps, devien ésser suficients per al trànsit, avui son incapaces i sovint fant impossible tot tràfec normal.

Considerat l'eixampla vilafranquí sota aquest punt de vista, el qual ens sembla força enraonat, digueu si no resulten esquivades, migrades, pobres les noves vies obertes, afaiçonades a la vella manera. Donen la sensació, més que d'una creixença, d'un cas fresc i nou, d'un desdoblament de la vila vella. Per què no fer-hi amplex carrers, desproporcionat i tot ara, amb plaçes d'esbargiment per als infants d'aquella barriada, que ben bé ens calen?

Contempleu, demés, les mostres d'arquitectura a la Neo-Vilafranca. No és res de l'altre dijous. I ens sembla que si un bon sentit estètic presidís els destins de la vila s'hauria obtingut un més excel·lent resultat. Escassegen els bells edificis i hauria convingut de lluir-se una mica en edificar l'aixampla. Res de monumentalitzar-la, elegància només. No volem esbrinar ara si la mancança prové de l'arquitecte o de la gasiveria del propietari. Sigui com sigui, per al be de la vila, voldríem que fos interdit de bastir cases renyides amb el bon gust. No hi ha cap llei que ho reguli, però l'Ajuntament hauria de vetllar pel bon nom de l'art en les seves manifestacions populars.

No ens mena cap esperit de tendeta, cap animadversió. Res més sinó l'afecte que professem envers totes les miques de Vilafranca i totes les exterioritzacions de l'esperit.

Si ens dolen les migrades exhibicions culturals, si la vida intel·lectual ens preocupa, també ens puny la poda dels arbres, al si mateix de la Vilafranca del Drac, i les procesons, com l'exode de l'estètica a la vila jove sense història ni tradicions. I la mateixa letfícia que ens ha fet consignar el fet de la creixença, esdevé dolor en constatar els estralls del nostre barbarisme inconscient.

L'ocasió perduda

Es deia en l'article *Els llibres de Vilafranca*:

«Car la somniada Biblioteca de la Mancomunitat va deixar-se-la escapar Vilafranca... D'aquella feta ençà, molts no poden parlar de vilafranquinisme ni de cultura. Xenius va passar per la vila, i no tornarà pas.»

Aquest paràgraf ens valgué una escomesa relativament amistosa del doctor Fortuny i no hem de discutir-la.

Si tots poguéssim vantar-nos encara de vilafranquinisme i d'allò altre, per haver justificat tothora amb eficàcia el grau màxim de patriotisme i d'amor a la cultura popular, la Biblioteca de la Mancomunitat seria instal·lada a la nostra vila, perquè hauríem fet l'esforç precis.

No donàrem el terreny convenient a la Mancomunitat. Ergo, apliqui's aquella frase qui sigui o qui vulgui.

L'interès nostre no estriba en escatir qui són els culpables, en cas d'haver-n'hi; si són amics o no amics; si són uns o altres. L'interès nostre és que que es prengui experiència d'aquell fracàs, no per notarlo com una gesta fallida de la present generació, tot volent encara elogiar els treballs no coronats per la final embranzida pràctica, sinó per tal que, en casos semblants, no procedeixi tothom de la mateixa manera... amb un resultat igual.

No acusarem ni el batlle que es limità a saldar ardidament el deute a la Mancomunitat —el gros obstacle,— i a nomenar la comissió que ell cregué encertada, d'unes poques individualitats intel·lectuals i riques, sense representació de la gent més joveneta i de la gent obre-

ra, que per tal com és més necessitada de llibres, més delit podia posar a no deixar-se prendre la Biblioteca de la Mancomunitat —una d'aquestes biblioteques espatioses on no hi ha pas armaris amb vidres i panys, i claus invisibles...

No blasmarem ni el batlle antecessor ni l'alcalde successor.—algú coneixent el procés ho volgués fer, faci-ho—, ni els ajuntaments, ni els propietaris, ni els mediadors. D'altres, amb més dades, havent viscut l'afer, podrien explicar-nos-ho.

Si no anem equivocats, la GASETA DE VILAFRANCA ha estat la primera a comentar la vergonya que no tingui avui Vilafranca la Biblioteca de la Mancomunitat que honora pobles tan propers com Vendrell i Valls. I aquest silenci, després de tants articles com els setmanaris vilatants publicaren abans de la fallida, és significatiu, i més aquí on es comenta la cosa més fútil, la puerilitat més insignificant.

No hi ha ningú, senyors, que dongui les explicacions que es deuen als penedesencs; que ajudi a entonar el *mea culpa*, que ens il·lustri sobre les experiències a extreure de la forma com va dur-se, del principi a la fi, una empresa que s'esfondrà sense soroll, malgrat ésser una obra tan gloriosa i decisiva per al pervindre cultural del poble vilafranquí?

P. REGULL PAGÉS

La democràcia en les seves formes antigues, és la nostra tradició; la democràcia en les seves formes modernes, és la nostra llei de vida i la nostra expressió de fidelitat.

Homes i coses

RAMON TURRÓ

Amb la mort del savi, plorem avui una de les més fortes mentalitats del nostre reneixement científic.

Filòsof eminent, bacteriòleg il·lustre, fisiòleg expert, arborat d'un esperit fonament lliberal, fou el tipus acabat del biòleg experimentalista a ultrança.

Els seus treballs i les seves obres, no molt nombroses certament, però densos de doctrina, i les seves recerques sobre la immunitat i l'anafilaxia, temes obscurs àdhuc per als professionals de la Medicina, bastaren per internacionalitzar el nom del gran català, creador d'una escola catalana de biologia, avui una bella realització prometedora de noves i altes valors.

Fou un gran català, fou un gran llatí, fou un gran mediterrani. Les seves concepcions són pures com l'aigua del nostre mar, i lluminoses com la claror del nostre cel puríssim.

Ha mort el biòleg, ha mort el filòsof i amb ell, el més alt representant de la nostra civilització secular i de la nostra cultura contemporània; sempre atent a les pulsacions científiques noves, enriqué el camp de les idees amb idees pròpies i eixamplà el domini dels fets.

No veieu, enllà d'enllà, espai endins, infinit endins, una ombra subtil, alada, difusa, que el temps no esvairà, que s'alça com un símbol guaiador de la joventut catalana i estudiantina?

...

VOTACIÓ

Dintre pocs dies — el 20 de juny — tindrà lloc la celebració del plebiscit referent a l'expropiació dels patrimonis reials de les antigues dinasties alemanyes.

Sembla que, deixant de banda la legalitat o il·legalitat, la justícia o injustícia del cas — aquí tenen la paraula els juristes i moralistes i fins els teòlegs si cal — la qüestió té un caire francament polític.

És per això que serà doblement interessant, i esperem amb ànsia el resultat de la votació per tal com es manifestarà obertament l'opinió pública alemanya, tan confusa i paradoxal en aquests darrers temps de post-guerra; a més, afegirà un nou element de judici per pronosticar l'orientació definitiva de la política germànica, que s'han entestat a fer-ne creure francament republicana i pacifista, cosa que — i perdonem la gosadia — nosaltres no hem cregut mai.

...

CHARLESTON

Hom diu que el Charleston fa sensació a París i a Nova York; i a Barcelona també, afegim nosaltres.

Al *dancing*, al *cabaret*, àdhuc al teatre, tot seguit que esguardeu la parella dansant, podeu fer, sense gota d'esforç, dues constatacions, que per entendre'ns anomenarem d'indumentària i de tècnica.

Sempre són jovencells de pantalons amples, amplíssims, Oxford per parlar a la nova manera, americana cenyida i curta i sovint amb cabells a la *garçonne*, els balladors del ball importat i exòtic.

No caldria pas que us proposessin dansar si no tinguéssiu una extrema agilitat als membres inferiors, perquè es veu que ara no es persegueix ni l'harmonia de la línia, ni el balanceig del cos, ni cap altra finalitat de les nombroses que poden encalçar-se tot ballant a la «moderna». Veureu els peus dels balladors fer uns moviments estranys i que nosaltres no sabríem comparar a res.

I ens espanta de pensar en la possibilitat que tenim de veure el dia més impensat una exhibició a qualsevol sala de ball per un dels nostres sarruistes en mig de la música bon xic caòtica on té un paper predominant el jazz i la trompeta.

...

ANTONI GAUDÍ

La premsa quotidiana ha dit tantes i tantes coses del gran home suara traspassat,

que no sabríem parlar-ne sense caure en repetició o plagiat.

És massa aprop encara el record bullent del patriarca, per emetre judicis definitius sobre la transcendència de la seva obra gegantina.

Podrem no copsar-ne tota la valor, podrem no saber-ne penetrar l'ànima, podrà no plauré'ns tanmateix.

No somriguéssim pas, però, que el somriure és sovint signe de despreci; convinguem tots a assenyalar-li de bell antuvi una espurna, potser una flama, potser una foguera tota abrindada de genialitat.

Deixeu-me escriure aquella frase feta, que no sé quin cardenal va dir tot emocionat al nostre Gaudí; ens farà il·lusió de veure-la estampada a les pàgines d'aquesta GASETA nostra — i teva, lector — que ja comencem d'estimar.

Deia, davant les quatre agulles fermes que foraden l'aire i que talment semblen voler foradar el cel:

— Vós sou el Dant de l'Arquitectura.

SYCANDRA

Cròniques banals

L'ÀGUILA

Hem vist l'àguila nova que la magnificència del nostre Molt Il·lustre Municipi ha regalat a Vilafranca i, francament, no ens ha agradat.

Reconeixem no que som uns tècnics en qüestions zoològiques, però direm que nosaltres teníem un altre concepte de les àguiles. N'havíem vist al Parc de Barcelona, en al·legories imperials tudesques, en anuncis d'una sastreria i en ampelles de vermut, i, per més que algunes tenien una retirada a la que tan gentilment ens ha confeccionat, havem trobat en aquesta certa cosa que ens la fa estranya.

Potser el color?

...

La positura potser? Abans creïem que les àguiles miraven el sol fit a fit i aquesta fa tot el contrari. Un enterat ens digué que era en actitud d'abraonar-se a una presa. Potser sí, però a nosaltres ens feu l'efecte d'un porter que inicia un *plongeon* en vistes a un xut fantàstic.

En fi, l'àguila la trobem poc àguila i poc reial — malgrat la corona daurada i tot —. Ens sembla, més aviat, un colominet que ha crescut massa. I aquells escapularis amb l'escut de Vilafranca ens refermen en la nostra idea.

En canvi, els cap-grossos nous ens han resultat meravel·losos: hi ha uns apatxes, uns pagesos i uns menestrals verament deliciosos. Per què? Perquè són fets barroerament com han d'ésser totes les coses folklòriques... fetes malament.

Fet i fet, preferim el nostre Drac — una vertadera obra d'art — i els nostres gegants, amb tot i el pentinat a la *garçonne* de la gegantessa.

De totes maneres s'ha d'agrair la bona voluntat dels artistes que han fet aquestes obres: ara esperem amb por les *cotonines* anunciades. Temem que ens les facin massa *actuals* i s'assemblin a un Ford o a una motocicleta.

FLY

Gargots del dilluns

LLIBRES

En Pere Regull, amb una intel·ligent oportunitat ve d'encetar en aquestes planes el tema de les biblioteques a casa nostra, en un seguit d'interessants articles.

L'efecte immediat ha estat com si sacsegés un arbre fruïter i en saltessin els fruits madurs.

La biblioteca especialitzada de l'Estació Enològica ha volgut ésser comptada meritíssima i la del Col·legi del Sant Raimond ha parlat ben alt i clar com és pública per a tothom.

Hem dit intel·ligent oportunitat perquè en les circumstàncies actuals, — tantes portes són tancades! —, és una escaient activitat maldar per obrir sales.

de lectura i fóra una bella cosa dedicar lleures a establir contacte amb els més nobles amics de l'home.

Oportunitat encara, perquè els lloables inicis de creació i renovació de llurs biblioteques al Casal i a l'Associació Catòlica eren un símptoma optimista de reviscolament de l'amor als llibres de la nostra gent.

Per això la bella empresa del senyor Regull hauria de merèixer la simpatia de tothom. Dels periòdics, l'ajut entusiasta. Dels cercles on hi ha biblioteques iniciades, millorament i simplificació. Dels qui senten amor per la lectura, una demostració amb llur constant concurrència.

I àdhuc —per què no?— l'Ajuntament podria fer més assequible la seva o bé destinar-hi un nou lloc. Ara que ha adquirit una àliga argentada per al contentament dels menuts, podria fer el gaudi dels grans amb l'adquisició d'una pila de llibres.

R. GENER

Comarruga

La platja de Comarruga és deliciosa. Sense les pretensions de les platges en voga, sense mariners, intervinguda per gent de terra, amb un perfum de garrofa que enamora, el clar-obscur de les muntanyes llunyanes que fan de dossier, l'espínguet dels trens que sovint esqueixa la monotonia del paisatge, les olors de cal Pasqual, la taca blanquinosa de Sant Salvador, tot plegat m'encanta.

És diumenge. Havem deixat el tren a Sant Vicents, agafem l'autònim i ens duu a la platja amb una certa comoditat. Totes les cares conegudes que trobem pel tren, de Sant Sadurní al Vendrell, hi fan cap.

La caseta dels banys públics és un laberint dels més rudimentaris que corren i cal que, per heure un departament, esbufagueu una mica i us esgar-gamelleu com aquell qui té raó sempre, perquè qui calla està perdut.

Allò de poder saborejar el bany dels terrassans no es paga amb diners. La gent de terra endins va a banyar-se amb un cert respecte, amb una prevenció molt pueril. Abans, els hauréu vist fer el boig, cantar, xiur-

lar i escridassar-se; però, en entrar en mar, aquesta bona gent esdevé d'allò més cauciosa i maliciosa: dona una ilambregada a l'aigua i es diu interiorment, baix-baixet: «això no em fa gaire goig». Llavors avança amb peus de plomb i, en sentir-se el tust d'aquelles onades que neixen i moren a flor de platja, l'escrúpul i el dubte es deixen traslluir, com si un hom s'adonés que l'encartonament i totes les institucions que ha segregat trontollen i corren el risc d'una capgirada imminent. Quan veig un terrassà a l'aigua me l'afiguro travessant un sembrat sota la veu imperativa del pagès —«ves, aneu amb compte»— que fa estar amb l'ai al cor i us fa caminar amb inseguretat. Aquesta por, aquesta maliciosa semítica, aquell «no fem bromes, eh!» característics dels homes de terra endins, em delecten i m'entusiasmen.

Jo sóc un enamorat de la mar. Hi ha el mar i la mar. M'explicaré, sense ganes de pontificar. El mar és la massa aquosa en general i la mar és únicament la franja de blauet que fistoneja la platja. I trobo que la mar és una de les coses que s'han fet més a consciència, després del llit, que és la més gran troballa d'aquest món. A mi, la mar em recorda els anys de pirateria infantina per les platges de Sitges i aquesta evocació dringa al meu dedins com un picarol enjogassat. Altrament, m'atreu perquè, als seus ulls, s'estableix la igualtat social i humana. Estic convençut que em mira amb la mateixa indiferència a mi que al senyor Cambó, al rei d'Anglaterra que als déus mitològics de tots els temps. Vet ací perquè m'hi lliuro en cos i ànima, sense cap rapensada, com si fos una amiga de confiança, i prodigo els capbuçons d'allò més, amb la qual cosa un hom es convenç que l'encarcament, el tartufisme i tots els jocs de mans de terra endins s'hi fonen com un «bolado».

Després de la mar, la cosa més important de Comarruga és cal Pasqual, que és una casa de fusta pintada de blanc, amb quatre plantes, al costat d'un

DOS POEMES EUCARÍSTICS

Oració

*Les meves ales són blanques,
però no saben volar.
Doneu-me l'alè dels àngels,
Jesús, doneu-me la mà.*

Himne

*Com les ales d'un somni la vostra nau s'acosta,
Jesús. Veles d'argent,
pals d'or i cofes enramades guarden
el Pa i el Vi que el vostre amor encén.*

*Jo sóc, infant, un naufrag a qui la fam sotjava.
Vós—o, misteri!—m'heu volgut nodrir.
Dringui mon cor ennuegat de joia,
com la campana clara del matí.*

TOMÁS GARCÉS

estanyol sec que té una clariana de dos dits d'aigua dolça i peixos resignats per entretenir les criatures.

Per als de Vilafranca, cal Pasqual té un vernís de tradició, un no-sé-què que ens atreu. És una institució, com el Casal o les voltes. Hi ha vilafranquins de dues menes; els qui ameu l'intercanvi i van a passar l'estiu a San Salvador, Vilanova, la «Torra», Sitges, Sant Hilari o que només van a pendre banys a Comarruga i aquells per qui l'estiuejar és remullar-se a la Beneficència. Però, a cal Pasqual, tots—uns i altres—hi hem estat, si més no, de petits quan el mar ens astorava, perquè ens l'havíem afigurat més gran que un safareix i l'havíem elaborat amb aigua de La Bleda i sal de cuina. Ara, cada cop que anem a Comarruga, no podem estar-nos d'entrar de nou a cal Pasqual a menjar una truita, una amanida, o qualsevol plat fort, diguin o pensin el que vulguin els conveïns enravenats que ens hi veuen. Perquè, val a dir-ho, aquella casa és tan honrada com la mateixa platja; poden, si voleu amagar-nos l'ou, però saben fer-ho amb tan bona intenció que ja no es pot demanar més.

El paisatge de cal Pasqual és ensopidor. La casa blanquinosa, l'estanyol sec, ple

d'herbes, els dos dits d'aigua dolça, els gusis immòils, el carro de braços a l'aire, el sonsonet persistent del piano, junt amb la mar i el cel quiets i el sol encès, us encomanen unes ganes terribles de no fer res. Feudataris del nirvana, us ajeieu a la sorra, aspireu l'oreig lleuissim que vola com un ocell desorientat i contempleu el bany dels terrassans o el passeig dels convilatans amb aquella poca solta característica de la nostra Rambla. Jo no m'en mouria mai, perquè tot plegat em fa molta gràcia. I si teniu la sort de comptar amb un company tant excel·lent «causeur» com el meu amic Roig i Llauredor, qui sap fer-se càrrec que l'ataràxia és una cosa molt important, digna de tota consideració, i amb el qual podeu maldir de tot i de tothom sense por de cap mena, una tarda a Comarruga esdevé deliciosa.

Jo estic segur, però, que si el tren dels banys fos massa a l'alemanya, sense cants ni crits, els meus benvolguts convilatants i la gent de tot el Penedès interior deixarien d'anar a Comarruga. I això fóra de doldre perquè uns quants capbuçons ben administrats aclareixen les idees i eviten una gran quantitat de paraules inútils i de carrincloneries que no porten enlloc.

PERE MAS I PERERA

J. PUIG PUJADAS

L'ONCLE VICENTS

Capítol primer—guanyador del primer premi de prosa (medalla oferta pel Prefecte de Perpinyà) als Jocs Florals de «La ginesta d'or» celebrats l'any 1925 a Perpinyà—d'una novel·la que, sota aquest títol, sortirà dintre pocs dies, amb un pròleg d'Alexandre Plana i il·lustracions de Salvador Dalí. Serà editada per la «Editorial Poliglota», de Barcelona, i impresa als tallers de Joan Sallent, de Sabadell.

Amb aquella cura que posava en totes les seves ocupacions, en Vicents Brugués anava marcant darrera el taulell de la seva botiga les peces de vellut que el carro de l'agència li acabava de portar de l'estació. La reducció dels preus, de metres a canes, el tenia acaparat, fins a l'extrem de no haver sentit el carter que obrí la porta forana per deixar-li les lletres tot just arribades. Fou necessari que un aprenent el desvetllés de l'abstracció en què es trobava perquè s'adonés de la presència del carter.

—Quantes?—preguntà fredament en Vicents. Pagà les lletres arribades, i, sense ni tan sols obrir-les, se les ficà a la butxaca, continuant la tasca interrompuda.

Les batallades del rellotge de la vila, en tocar migdia, tingueren la virtut de desvetllar la gana de les treballadores de la botiga, les quals, amb una rara unanimitat, desaren la feina per anar-se'n a dinar. Els naturals sorolls dels tamborets quan s'arconen, la intensificació de la xerrameca de les noies en plegar, no foren pas suficients per distreure l'hereu Brugués de la seva tasca.

Transcorreguda una bona estona, i quant en Vicents tenia ja quasi terminada la feina, se li apropà la seva mare.

—Quan vulguis, noi, el diner ja és a punt—li digué.

—Quan vós vulgueu mare!—li respongué, respectuosament, el noi.

I ambdós es dirigiren cap al fons de la botiga, on una porta de vidres glaçats conduïa al menjador.

Mentre en Vicents s'asseia a taula, arranjada amb estovalles d'impecable albor, la mare, diligent portà de la cuina la sopera fumejant de generosa escudella, de la qual anà omplint el plat del noi, que la regreïà afectuosament.

Era, en Vicents Brugués, home d'una quarantena d'anys, fort i cepat, més aviat baix que alt, amb una cara de bondat on la clariïa d'uns ulls francs i oberts semblava revelar la seva ànima curulla d'honradesa. Devant d'ell s'assegué la seva mare; una velleta nimbada per la blancor d'uns cabells encara rullats, que semblaven emmarcar-li la cara, evocadora d'una passada formosor, alhora que d'una resignació santa i profunda.

—Que no has tingut notícies?—li preguntà n'Anna a en Vicents.

—Mireu si sóc distret—li respongué—. Mentre estava marcant les peces de vellut ha vingut el carter, i distretament m'he ficat les lletres a la butxaca.

I seguidament les mostrà a sa mare, que amb daler les esguardà com si per damunt dels sobrescrits pogués inquirir el que deien.

En Vicents les anà obrint, llegint ja de primer antuvi les capçaleres.

—De la fàbrica de faixes... de les botanes...—anava destriant

—I, mirant l'altre afegí: —Em sembla que és de n'Angeleta... pel caràcter de lletra. Però porta el segell de Barcelona.

I frisosament l'obrí, llegint-la en veu alta.

Era de n'Angeleta, la cunyada, vídua de l'altre noi. Havia desembarcat a Barcelona, i arribaria l'endemà.

La llegida de la lletra renova la dolor de la pobra Anna per la mort del fill petit, i les llàgrimes creuaren per sa cara, ja marcada, que la negror de la vestimenta endolada feia més pàl·lida.

—Quin viatge tant trist, el de la pobre Angeleta!—comentà en Vicents Brugués.

—Si demà no fos mercat, hauries pogut anar a esperar-la.

—I per què no hi puc anar?—interrompé, vehement, l'hereu.

—Que n'ets, de bo, Vicents! Però faràs falla a la botiga.

—Què hi fa!—digué, resolt, el noi.

Durant la tarda no es parlaren més, mare i fill, de l'esdeveniment que emplenava llurs vides. Mentre a n'Anna la preocupava com podria ajudar a la subsistència de n'Angeleta i sos fillons, a en Vicents el tenia obsessionat que sa cunyada volgués fer ús de la independència que li havia portat la mort del seu marit. Cap d'ambdós exterioritzà les seves temences ni comentà en veu alta llurs opinions; però la mare, ja abans de sopar, amantí la roba bona perquè en Vicents es pogués mudar-se l'endemà, i aquest consultà l'horari dels trens per anar a esperar la seva cunyada pel camí, ja que no hi havia temps material d'arribar a Barcelona abans que ella en sortís.

A l'hora de sopar, en Vicents digué a la seva mare que marxaria un tren de càrrega a fi de trobar el correu de Barcelona a mié camí.

L'endemà, matí de mercat, per carrers amagats i fent marrada, l'hereu Brugués, com l'anomenaven per la vila, anà de la seva botiga del carrer Major a l'estació. La seva resolució ferma i decidida de deixar-ho tot per anar a esperar la seva cunyada trontollà fortament en sortir de la botiga. Mai, en els seus trenta anys de botiguer, havia deixat el seu establiment en dia de mercat, i, per tant, desconeixia la seva vila sota l'aspecte d'aquella diada.

Els carrers, reberts de pagesos de la rodalia, amb els rostres colrats pel sol, el caminar llarg i ferm, i el mirar punyent sots les espesses parpelles, feren trontollar la seva decisió; i si no hagués estat per la por de desmarèixer en front del judici de sa mare, si no hagués estat per l'orgull de no voler mostrar una íntima feblesa, en Vicents Brugués se n'hauria tornat cap a la botiga, l'abandó de la qual era, per ell, cosa incomprendible.

De pressa i decidit, allargà el pas, malgrat tenir el temps sobrer, i així travessà el mercat dels alls, la fortor dels quals li tapà els sentits, acostumats tan sols a les olors malaltisses dels preparats químics del aprestos. Creuà el mercat, dit *del ferro vell*, de la plaça de la Palmera, i, malgrat el desig de ferse fonedís als ulls dels altres, quedà com a enertat davant d'un bressol d'infant que romania esperant qui el comprés, entre un munt d'ampolles polsoses i unes llumeneres a propòsit per fer la joia d'algun afi-

cionat a les coses de l'antigor. La contemplació del bressol de vímet li féu reviuire el seu anhel de constituir una família. Tenir una dona... uns fills... un fill petitó d'aquells que dormen sempre i, quan es desperten, ho fan tan sols per meravellar-se de tot el que veuen, amb un esfereïment que sembla voler dir: —Déu meu! I amb tot això hauràs de lluitar?— Tenir un fill que perpetuaria la raça treballadora dels Brugués que aprendria de calceter i l'ajudaria a engrandir la botiga... que seria un home honrat d'aquells de qui la gent diuen: —Ja s'ho té ben guanyat!...—, i que després festejaria, i es casaria...

Així anava divagant l'hereu Brugués davant les parades de coses ventureres, quan el seu amic en Joan de l'agència l'escometé familiarment. —Tàfoi, Vicents! Que ja et cal un bressol? Que hem fet Pasqua abans de Rams?...

I en Brugués, mig avergonyit, s'excusà com pogué, al·legant la temença de fer tard per a una diligència.

Quasi corrent, creuà la plaça Nova del gra, mig plena de saques de blat i civada, i, defugint tota conversa amb els bons pagesos que el reconegueren, s'engolfà cap al passeig de l'estació.

Mitja hora abans de l'hora oficial de l'arribada del tren de càrrega (que sempre sol ésser mitja hora abans d'arribada veritable), en Vicents Brugués era ja a l'estació. Com que el despatx de bitllets encara no era obert, hagué de romandre fora. Sols hi havia un policia amb uniforme i amb aquell posat trist d'arbre transplantat, i un revenedor de bitllets de la Loteria. El primer era, per a en Vicents, una cosa desconeguda: feia poc temps que en tenien, a la vila, de guàrdies de seguretat amb uniforme; i, el segon, era tan conegut de l'hereu Brugués, que no sabé estar-se de dir-li la seva estranyesa de veure'l fora de la botiga en dia de mercat.

—Sí, que és estrany, que corri per aquí, senyor Vicents, un dia com avui! Ja cal que n'hi passi alguna de crespal!

I la senzilla explicació de l'arribada la cunyada no el convençé pas, al·losant la seva innata malfiança.

El tren feia ja estona que estava assenyalat quan s'obrí el despatx: el venedor de bitllets ja sabia que aquell tren del matí, un dia de mercat, no pujava ningú a Figueres. En Vicents Brugués tingué el temps just de prendre bitllet i a l'andana. En aquell moment arribà el tren ple de Peralada, Vilajuïga, Llansà, i Port-Bou, que anaven a mercat.

Malgrat la pressa que l'hereu Brugués es donà a encabir-se, no pogué evitar d'ésser reconegut per molts dels qui anaven a mercat.

—I doncs, què us passa, que deixeu la botiga, avui? —li deia un.

— Que heu tret la rifa? —li deia un altre.

I ell, mig avergonyit, procurava explicar-se i justificar el seu viatge en un tal dia de mercat.

El moll de l'estació s'anà buidant de viatgers. El tren on s'havia instal·lat en Vicents romania parat, amb tot i fer ja quaranta minuts que el rellotge havia assenyalat l'hora de partença. Semblava que, en arribar a la vila, la missió del tren s'hagués acomplert.

Per fi, després d'un sens fi de xiulets, el comboi se sotraguejà, i el vagó on s'havia instal·lat l'hereu Brugués adquirí un evident moviment de translació.

El nostre pensament és una manifestació de vida i el seu estancament li fóra la corrupció i la mort.

L'Exposició d'art del Penedès

La Comissió organitzadora, vol que la seva veu arribi a tot arreu on hi hagi interès per a aquesta obra. A tal fi ha llençat al públic aquesta crida:

Als artistes del Penedès

La nostra gent es desconeix mútuament i ignora el que té entorn, no sabent-ne la seva valor. S'ha dit que cal desamortitzar la nostra comarca, que convé de precipitar el retrobament del Penedès.

De moment, com a reactiu capaç d'obrar aquest miracle, se'ns ha acudit la celebració anyal d'una Exposició d'Art del Penedès.

Aquestes exposicions tindrien per estatge, un any darrera l'altre, les viles importants de la comarca i comprendrien aquelles manifestacions artístiques que hagin tingut el Penedès per escenacle. Així, la pintura, l'escultura, la ceràmica, la forja, l'arquitectura, etc.

Per al vinent mes d'agost és prevista la inauguració de la primera Exposició d'Art del Penedès.

Les tasques preliminars són embastades i les aportacions promeses, permeten de predir que l'acte amb el qual serà iniciada l'obra de catalogació del nostre corpus artístic assolirà el més auri dels èxits.

Amb aquest vehement desig venim a convidar tots els pintors, escultors i artífexs nats al Penedès i tots aquells per als quals aquesta comarca nostra ha estat motiu d'inspiració. Tots voldríem trobar-les sota les naus del Palau d'Alfarràs, per tal com, per virtut d'aquesta unió, l'obra individual, personalíssima, inconfusible de cadascú, revifaria les cendres que guarden el foc de la nostra ànima.

La Comissió organitzadora

Per a tota mena de dades adreceu-vos a Manuel Benach, Guimerà 24, Vilafranca.

Terme d'admissió de les obres: 10 d'agost.

És a punt de sortir el cartell anunciador. Es tracta d'un car-

tell sense enfarfecs, fornat amb un boix exquisit del mestre dels boixos, el penedesenc Enric C. Ricart.

Vilafranca veurà aquests dies una breu circular que la posarà al corrent de la projectada Exposició. Diu així:

Convilatà: Vilafranca va a celebrar la I^a Exposició d'art del Penedès, que serà l'abraç fort i cordial dels pobles de la comarca.

Les millors obres dels artistes penedesencs s'hi trobaran aplegades i a més a més hi haurà una manifestació d'art retrospectiu. Això farà que el nom de Vilafranca soni aparellat amb el nom de l'art i junts travessin les fronteres.

La Festa Major és la diada escollida per a la celebració d'aquesta exhibició artística i l'antic Palau del Marquès d'Alfarràs (avui col·legi de Sant Raimond) és el lloc adequat on s'estatjarà.

Cal doncs que Vilafranca sàrga acollir dignament aquestes manifestacions d'art i cultura de les terres del Penedès.

El bon nom de la vila ho vol i ho exigeix.

Guspires

Jo no podria creure en la generositat d'aquell que em digués:

—Mira, noi, vull ésser generós amb tu; no et llevaré la vida de moment; en tindrè prou del teu parell de braços.

La generositat ha d'ésser totalment i incondicionalment generosa. I si no és així, el sentiment que vulgui suplantar-la, ha de cercar un altre apel·latiu.

Els joves acostumem a dir: jo no vull deixar-me atropellar.

Els vells callen.

Pensen en les centes de vegades que han estat atropellats i han hagut de callar.

No cal fer-ne cas.

Que us esvereu perquè el blat rossegi al Juny i els raïms madurin al Setembre?

RED

alta, perquè pugui prescindir dels elogis d'una premsa com la nostra que no sap mai el que diu, o no diu mai el que sap.

Hom, però, interpreta les coses de faiso massa subjectiva i d'aquí deriven la major part dels mals específicament vilatans que flagellen l'esperit de la vilafraquinitat.

La Societat «La Principal», organitzadora d'aquella magnífica veïllada d'art, superior en importància intrínseca i extrínseca a les que ha celebrat Vilafranca d'un grapat d'anys ençà, mereix, ultra la ben guanyada felicitació dels seus socis, unes paraules de regreçament de la vila, que valguin un xic el desinterès i la generosa amor a l'art que en aquesta avinentesa ha demostrat sentir amb tota munificència.

No serem pas nosaltres qui voldrà negar-ho, ni amb el silenci, amagar-ho, en detriment de la veritat objectiva, que vulguem o no vulguem, s'imposa al capdavant per la seva essència i entitat.

Ens tenim per gent, que, quan el cas arriba, sap repartir els elogis i les censure amb un sentit crític d'equànime imparcialitat i de noblesa ponderada.

I ara que parlem de La Principal, ens anem a permetre de fer una observació. Podria dir-se d'on ve l'hostilitat subreptícia que sembla animar l'opinió i el comentari de certs sectors de Vilafranca, quan es parla d'aquella casa?

En nom de l'equitat, caldria rectificar aquesta línia de conducta. Al cap i a la fi, «La Principal» és la demostració més forta de vitalitat i d'arrauxament que han donat una colla de generacions vilafraquines.

La justícia distributiva obliga a donar a cada u el que li correspon estrictament. Però el matriotisme exigeix, ensems, de posar, damunt la justícia, una almota de bona voluntat i fins i tot d'amor, que en el cas que ens ocupa, podria donar rendiments i eficàcies, que no donaran mai les actituds equívokes o sistemàticament revesses.

FESTA

El grup anomenat folklòric del Foment Sardanista ha organitzat una festa del seu gènere, que celebrarà als jardins del Tivoli la nit del dia 28 d'aquest mes, revella de san Pere, per més dades.

Els elements de l'esmentat grup executaran determinades danses de l'avior, que plauran com cal als aficionats a aquestes coses d'altre temps, que són també d'aquests temps i poden ésser del nous temps venidors.

De més a més, hi haurà, no podria ésser altrament, ballada de Sardanes.

Tot això combinat amb l'aire fi de la nit de Sant Pere, que acostuma a ésser més fi que el d'altres nits, amb l'ambient dels jardins del Tivoli, una mena de Versailles en caricatura, i sobretot, amb la immensa gràcia de les noies vilafraquines, les millors del món, ens fa esperar, i ho desitgem cordialment, que la festa mig anunciada, encalçarà els honors de l'èxit, que mereix franc i complet.

Oblidàvem de dir que la conseqüència econòmica de l'èxit, és destinada, íntegrament, a entitats de la vila que exerceixen funcions benèfiques.

...

D'URBANITZACIÓ

En un tancar i obrir d'ulls hem vist la plaça de les cares preferències vilatanes, esdevinir enraiolada tal com s'havia previst. Hom diu que aquesta mateixa setmana serà presentada als vilafraquins, sense l'enfarfec de cordes i fustam que les obres de reforma hi havia amuntat. Aquells fanals desmaiats que hi havia al capdamunt de la font, han estat despenjats. La pedra, que dona forma a la font monumental, grataada pels picapedrers, resulta ara, nova de trinca.

Tot plegat: una manifestació de bon gust, que, per municipal que sigui, cal connotar i agrair.

IMPREMTA CLARET
VILAFRANCA

Sastreria X. Bayer

ANGEL GUIMERA, 61

Aquesta casa ha rebut provinent de les millors fàbriques, un gran assortiment de trajos d'alta fantasia, en els quals trobareu dibuixos de gran novetat, com: són els de tipus Tutenkamen.

No deixeu, doncs, de visitar aquesta casa

FOTOGRAFIA NOVA

FERRERS, 24

Postals des de 3 pessetes

Reproduccions des de 5 pessetes

Treballs per aficionats

Ampliacions

Treballs acurats

GASETA DE VILAFRANCA

Publicació quinzenal

Redacció i Administració: Sant Joan, 4

SUBSCRIPCIÓ

A Vilafranca: 2 ptes. trimestre

A fora: 2'25 ptes. trimestre.

Les vint cures vegetals de

I' Abat HAMON

guareixen la diabetis, albuminúria, artritis i dolor, malalties del pit, del païdor, dels nervis, del cor, del fetge, restrenyiment, llagues de les cames, etc.

Efectes segurs : Completament inofensives.

Laboratoris botànics i marins, de Barcelona.

Exclusiva a Vilafranca: Farmàcia i Centre d'específics de JOAN BOSCH

Placeta de la Vila, 5, i Cort, 21.

Telèfon 2

Proveu els nous models

OPEL

1926

Torpeus i Sedans, de 3 i 4 places

Consum 6 litres per 100 quilòmetres

Representant al Penedès:

JOAN FORTUNY FABREGAS

JOAN HILL

Importador

COMERÇ A L'ENGROS
Colonials : Drogues : Pro-
ductes químics : Confiteria :
Licors de Marca : Queviures
generals : Pesca salada

OFICINES I MAGATZEMS
Ferrers, 10, Font, 9
Telèfons núms 15 comercial
i 159 particular
Fabricació: Misser Rufet, 12
Apartat de correus, 12

Servei local i comarcal a domicili

Extraccions Curtents i Productes Químics, S.A.

BARCELONA

Adobs, sofres, sulfats
i productes enològics

Dipòsit : carrer de Clascar, 24

DR. ARMENDARES

Tarragona, 1

Telèfon 291

**Tractament de les hèrnies
sense operació ni braguers**

(Procediment del Dr. Piña)

Curació ràpida de les varices de les cames i he-
morroides per injeccions esclerosants.

Gastrobiol Rossell

**Medicació específica contra les ma-
lalties de l'estómac i intestins**

De venda:

FARMÀCIA INTERNACIONAL - Rambla del Centre, 17 - BARCELONA

Garatge Sport

Josep Bardalet

Lloguer de Cotxes de Turisme

TELEFONS | Garatge 263
| Particular 341

PRAT DE LA RIBA, 27

Sots-agent dels renomats cotxes

No oblideu d'anar a restaurar les forces al

BAR JANÉ

GIRONA, 49 (enrte Corts i Diputació)
BARCELONA

MENJAR DE CASA - SERVEI ACURAT

Xamp-Most.

Xamp-Most?

Xamp-Most!...

Xamp-Most!!!...